

ΜΑΙΑΝΔΡΟΣ ή χειρώνιος λαβή; - Η λαβή των θεομάχων!

Κάποτε στο φως του φεγγαριού ο βασιλιάς της Φθίας ο Πηλέας, είδε μια πανώρια θεά να χορεύει μαζί με τις κόρες των νερών. Ήταν η θεά Θέτιδα, που η προφητεία του Προμηθέα την ανάγκαζε να παντρευτεί θνητό, ώστε να μη γεννηθεί αυτός, που θα ανέτρεπε τον παντοδύναμο Δία!

Ο Πηλέας τυραννιόταν απ' τη θεϊκή ομορφιά, αλλά πώς μπορούσε αυτός θνητός, ν' αποκτήσει τη Θέτιδα που ήταν μια θεά; Ρώτησε όμως γι' αυτό τον σοφότατο Χείρωνα[1] που κατοικούσε ψηλά στο πολυβότανο Πήλιο. **«Εκείνος τον ορμήνεψε, στο ίδιο μέρος σαν τη δει, τη νύχτα να χορεύει, να την αρπάζει όσο γίνεται σφιχτά στην αγκαλιά του. Να μην αφήσει τη λαβή όσο εκείνη κι αν άλλαζε μορφή, κι ας γίνει φίδι, λιοντάρι ή φωτιά, νερό για να ξεφύγει».** Ο Πηλέας στο πάθος του για τη θεά ξεπέρασε και νίκησε καρτερικά όλες τις θυμωμένες μεταμορφώσεις της, κρατώντας την με μια λαβή σφιχτά στην αγκαλιά του. Η θεά υπέκυψε και παραδόθηκε στον έρωτά του![2]

Το υπέροχο αυτό θέμα απεικονίζεται έξοχα στο εσωτερικό ερυθρόμορφης κύλικας[3] του 500 π.Χ. που τώρα βρίσκεται στο μουσείο του Δυτικού Βερολίνου. Η έξοχη αυτή απεικόνιση παρουσιάζει τον Πηλέα, να αψηφά τα φίδια της θεϊκής μεταμόρφωσης που τον δαγκώνουν παντού, καθώς και το λιοντάρι που ωρύεται γαντζωμένο στην πλάτη του. Ο Πηλέας νικά τις μεταμορφώσεις της πεντάμορφη θεάς, χρησιμοποιώντας την ιερή **"χειρώνιο λαβή"**, ή «Μαϊάνδρου» όπως έγινε αργότερα γνωστό, **το διάσημο αρχαιοελληνικό σύμβολο της ήττας των θεών!**

Τα λεξικά πράγματι επιμένουν στην ανόητη στερεότυπη άποψη, πως Μαϊάνδρος είναι: **«το διακοσμητικό αρχαιοελληνικό σχήμα που υπενθυμίζει τους ελιγμούς του ποταμού της Καρίας Μαϊάνδρου, όπου πρωτοευρέθη και εκ του οποίου έλαβε το όνομα».** Μπορεί πράγματι να πήρε το όνομα απ' τον ποταμό πλησίον του οποίου πρωτοευρέθη, αλλά είναι ολότελα ανόητο να πιστεύουμε ότι τα απανταχού της γης ελληνοπρεπή αυτά ευρήματα, απεικονίζουν με πάθος τις χάρες και τους "ελιγμούς" ενός άγνωστου εν πολλοίς ποταμού της Ασιατικής Καρίας.[4]

Σημειώνουμε εδώ, ότι ο συσχετισμός της λαβής αυτής, ή **μια χούφτα γαντζωμένη μεσ' στην άλλη**, που σαφώς σχηματίζει το διάσημο ελληνοπρεπές γραμμικό σύμβολο του μαϊάνδρου, είναι εδώ ολοφάνερος. Δε βλέπω όμως πουθενά να σχολιάζεται έτσι, αυτός ο ολοφάνερος παραλληλισμός, που τόσο τιμά τον «παγκόσμια γνωστό ελληνικό Μαϊάνδρου», που απλά είναι γνωστός μόνο, ως ένα πανέμορφο διακοσμητικό γραμμικό εφεύρημα και όχι ως πιθανό ιερό σύμβολο

ανύψωσης του ανθρώπου στο βάθρο του ισάξιου αντιπάλου των "θεών". Η μαιάνδριος ζεύξη των χειρών, είναι εξαιρετος συμβολισμός κάθε ηρωισμού και αξιοσύνης.

Εικόνα: Ο Πηλέας καταβάλλει τη Θέτιδα με τη **"μαιάνδριο ζεύξη χειρών ή χιρώνιο λαβή"**! Εσωτερικό ερυθρόμορφου κύλικα που χρονολογείται γύρω στο 500 π.Χ. Δ. Μουσείο Βερολίνου.

Απ' το πλήθος των αρχαιοελληνικών αγγειογραφιακών αναπαραστάσεων σαφώς διαφαίνεται ότι η λαβή αυτή, η χειρώνιος λαβή ή χειρώνιο πλέγμα ή όπως αλλιώς κι αν αποκαλούσαν την συγκεκριμένη αυτή λαβή στο παρελθόν, αποτελούσε το ιδιαίτερο ίσως και ιεροπρεπές έμβλημα των θεομάχων Ελλήνων ηρώων! Το μεγαλειώδες σχηματικό σύνθημα ότι και οι θεοί ηττώνται!

Ο Μαιάνδρος λοιπόν ήταν πιθανότατα η **γραφική παράσταση της θεϊκής ήττας**, από ψυχωμένους θεομάχους ήρωες!

Εικόνα: Ο Ηρακλής καταβάλλει τον Τρίτωνα με την **"μαιάνδριο λαβή"**. Αγγειογραφία του 550 π.Χ. Αρχαιολογικό Μουσείο Ταρκυνία.

Την "μαιάνδριο λαβή", όπως δικαίως πλέον θα πρέπει να την αποκαλούμε, τη χρησιμοποιεί κατ' επανάληψη ο κατ' εξοχήν θεομάχος Ηρακλής, όπως φαίνεται τονισμένη ξεκάθαρα στην αριστουργηματική αυτή απεικόνιση της **πάλης του Ηρακλή με τον Τρίτωνα**, σε αγγειογραφία του 550 π.χ. όπου βλέπουμε τον Τρίτωνα να πασχίζει μάτια ν' ανοίξει μπροστά από το στήθος του, τα κλειδωμένα με την μαιάνδριο λαβή ατσαλένια δάχτυλα του ανίκητου ήρωα!

Την ολοφάνερη σχέση διακοσμητικού μαιάνδρου και μαιάνδριας λαβής μπορεί κανείς εύκολα επίσης να διαπιστώσει στο σύμπλεγμα Πηλέα και Θέτιδας[5] όπου η αξία της εν λόγω λαβής στο κέντρο της παράστασης υπερτονίζεται **στεφανωμένη ολόγυρα απ' τον σχηματοποιημένο πλέον μαιάνδριο συμβολισμό**. Δεν πρέπει επίσης να είναι τυχαίο, ότι πλήθος αγγειογραφιών που υπαινίσσονται θεϊκή ήττα, ή υπέρμετρο ηρωισμό, συχνά στεφανώνονται από μαιάνδρο!

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι δεν είναι καθόλου τυχαία η ευρύτατη διάδοση κατά την αρχαιότητα του παραπάνω μαιανδρικού συμβολισμού. Αποτελούσε ένα διαχρονικό δώρο των μυθολογικών χρόνων, στους κλασικούς και νεότερους χρόνους των μεσογειακών απογόνων του Έλληνα. Ένα υπέροχο σχηματικό

σύνθημα, της υποχρέωσης σε υποχώρηση των εξουσιαστικών "θεών", ιερατείων και θρησκειών.

Αν μάλιστα σωστά υποθέτουμε ότι οι ερωτήσεις και οι ερμηνείες, είναι τα δυο χέρια των σοφών. Τότε η μαιάνδριος πεμπτουσία, δεν είναι άλλη απ' την αδιάσπαστη αλυσίδα ερωτήσεων και ερμηνειών, που αχρηστεύουν τους θεοποιημένους αινιγματοποιούς, μαζί με τα αινίγματά τους!

Μπορεί σαν λαός (αυτό αφορά μόνο τους σημερινούς έλληνες) να πάσχουμε (επειδή κάποιοι έτσι το θέλουν) από βαριά ιστορική αμνησία, δεν υπάρχει όμως κανένας λόγος να αφαιρούμε επίμονα αξία απ' τους συμβολισμούς των προγόνων μας, επιμένοντας με πάθος σε τυχάρπαστες ερμηνείες που κάποιοι εντελώς αβασάνιστα πρότειναν υποτιμώντας βάνουσα τον εξαίσιο αυτόν ιερό συμβολισμό.

Ο μαιάνδρος είναι ένα γραμμικό παράγγελμα των προγόνων μας, για μάχη ενάντια στο αδύνατο! Μια υπέροχη σχηματική υπενθύμιση ότι **στα δύο σου "χέρια" κρατάς το μυστικό της ήττας των καταδυναστευτών σου**. Και αν μόνο τα δικά σου "χέρια" δεν επαρκούν, τότε ένωσέ τα με άλλους σ' ένα αδιάσπαστο αρμονικό σύνολο, ελληνοπρεπούς, μαχητικής, μαιανδρικής αλυσίδας, επιθετικών ερωτήσεων και απομοιθοποιητικών ερμηνειών! Αυτή είναι και η αποτελεσματικότερη μάχη ενάντια σε κάθε αυθαίρετης εξουσίας!

Ο ιερός μαιάνδρος είναι ένα αιώνιο σύμβολο νίκης, που το χαρίζει η ελληνική αρχαιότητα στην πανανθρώπινη ελπίδα της τελικής απελευθέρωσης απ' τη δουλεία όλων ανεξαιρέτως των αρχαίων και νεότερων "θεών".

Μ.Καλόπουλος

Απ' το βιβλίο του "ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΨΕΜΑ" του 1995

